

Перелік програмних питань
з дисциплін, які виносяться на фахове вступне випробування

" ПРАВОВІ ОСНОВИ ОХОРОНИ ІНФОРМАЦІЇ "

1. Що визначає Закон України «Про основи національної безпеки України»? Поняття інформаційної сфери та національної безпеки. Загрози національним інтересам України в інформаційній сфері.
2. Що визначає та регулює закон України «Про інформацію»? Поняття документу, інформації та її захисту, суб'єкта владних повноважень.
3. Суб'єкти і об'єкти інформаційних відносин, їх права і обов'язки. Основні види інформаційної діяльності.
4. Основні принципи інформаційних відносин. Державна інформаційна політика.
5. Право на інформацію. Гарантії та охорона права на інформацію. Мова інформації.
6. Види інформації за доступом. Конфіденційна та таємна інформація. Відомості, що не можуть бути віднесені до ІзОД.
7. Право власності на інформацію. Інформація як товар.
8. Що визначає Закон України "Про доступ до публічної інформації"? Мета і сфера дії закону. Поняття публічної інформації.
9. Право на доступ до публічної інформації та принципи його забезпечення. Контроль за забезпеченням доступу до ІІ.
10. Суб'єкти відносин у сфері доступу до публічної інформації. Розпорядники інформації та їх обов'язки. Доступ до інформації про особу.
11. Поняття запитів на інформацію, їх оформлення. Строк розгляду запитів. Плата за надання інформації.
12. Що визначає Закон України «Про науково-технічну інформацію» та що ним регулюється? Поняття науково-технічної інформації (НТІ), науково-інформаційної діяльності, інформаційних ресурсів НТІ.
13. Визначення, склад та завдання національної системи НТІ. Інформаційні ресурси національної системи НТІ. Умови надання інформаційної продукції та послуг.
14. Державна політика у сфері НТІ: державна підтримка науково-інформаційної діяльності. Забезпечення суверенітету України у сфері НТІ.
15. Що визначає, включає та становить національна програма інформатизації (НПІ)? Формування НПІ. Основні функції органів державної влади у реалізації НПІ.
16. Зміст концепції НПІ. Фінансове забезпечення та економічне стимулювання виконання завдань НПІ. Контроль за виконанням НПІ.
17. Поняття персональних даних, їх обробки. Суб'єкт персональних даних. Об'єкти захисту. Загальні та особливі вимоги до обробки персональних даних.

18. Поняття державної таємниці (ДТ). Компетенція державних органів у сфері охорони ДТ. Інформація, що може бути віднесена до ДТ.

19. Доступ та допуск громадян до ДТ та обмеження прав у зв'язку з цим. Обов'язки громадянина щодо збереження ДТ.

20. Поняття електронного документа та електронного документообігу. Правовий статус електронного документа. Порядок електронного документообігу, його суб'єкти.

Основні рекомендовані джерела

1 Конституція України // Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. – Відомості Верховної Ради України, 1996. – № 30. – ст. 141.

2. Закони України «Про основи національної безпеки України». – Відомості Верховної Ради України, 2003. – № 39. – ст. 351.

3. Закон України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки». – Відомості Верховної Ради України, 2007. – № 12. – ст. 102.

4. Закон України «Про інформацію». – Відомості Верховної Ради України, 1992. – № 48. – ст. 650.

5. Закон України «Про доступ до публічної інформації». – Відомості Верховної Ради України, 2011. – № 32. – ст. 314.

6. Закон України «Про національну програму інформатизації». – Офіційний вісник України, 1998. – № 10. – с. 5.

7. Закон України «Про науково-технічну інформацію». – Відомості Верховної Ради України, 1993. – № 33. – ст. 345.

8. Закон України «Про державну таємницю». – Відомості Верховної Ради України, 1994. – № 16. – ст. 93.

9. Закон України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах». – Відомості Верховної Ради України, 1994. – № 31. – ст. 286.

10. Закон України «Про захист персональних даних». – Урядовий кур'єр, 2010. – № 122.

11. Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг». – Урядовий кур'єр, 2003. – № 119.

12. Закон України «Про електронний цифровий підпис». – Голос України, 2003. – №122.

13. Кримінальний Кодекс України. – Голос України, 2001. – №107.

14. Брижко В. М. Методологічні та правові засади упорядкування інформаційних відносин : [монографія] / В. М. Брижко. – К. : ТОВ «ПанТот», 2009. – 415 с.

15. Гуцу С.Ф. Правові основи інформаційної діяльності: Навч. посібник / С. Ф. Гуцу. – Х.: Нац. Аерокосм. Ун-т «Харк. авіац. ін-т», 2009. – 48 с.

16. Марущак А.І. Інформаційне право України : підручник / А.І. Марущак. – К.: Дакор, 2011. – 456 с.

17. Тарасенко Р.Б. Інформаційне право: Навчально-методичний посібник //Р.Б. Тарасенко. – Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2010. – 512 с.

18. Цимбалюк В.С. Інформаційне право (основи теорії і практики). Монографія / В. С. Цимбалюк. - К."Освіта України", 2010 - 388с.

19. Інформаційне право та інформаційна безпека // Сучасний стан, поняття та визначення змістовної частини, інкорпорація нормативних актів з правових питань у сфері інформації та її захисту: Наук, видання / В.Д. Гавловський, О.І. Коваленко, В.К. Гіжевський, В.С. Цимбалюк та ін.; За заг. ред.: Р. Калюжного, В. Філонова. — К.; Донецьк: Донецький ін-т внутр. справ МВС України: Ін-т екон. та права "КРОК", 2001. — 230 с.

20. Основи інформаційного права України: Навч. посіб. / В.С. Цимбалюк, В.Д. Гавловський, В.В. Гриценко та ін.; За ред. М.Я. Швеця, Р.А. Калюжного та П.В. Мельника. — К.: Знання, 2004. — 274 с.

Додаткові рекомендовані джерела

1. Положення про державну експертизу в сфері технічного захисту інформації. // Наказ Адміністрації Держспецзв'язку від 16.05.2007 № 93, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 16.07.2007 за № 820/14087 [Електронний ресурс]: оф. сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0820-07>

2. Захист інформації. Технічний захист інформації. Основні положення: ДСТУ 3396 0-96 – К.: Держстандарт України, 1996. – 7с.

3. Захист інформації. Технічний захист інформації. Порядок проведення робіт: ДСТУ 3396 1-96. – К.: Держстандарт України, 1996. – 9с.

4. Про затвердження Порядку оцінки стану захищеності державних інформаційних ресурсів в інформаційних, телекомунікаційних та інформаційно-телекомунікаційних системах. // Наказ Адміністрації Держспецзв'язку від 04.07.2008 № 112, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 25.07.2008 за № 690/15381 [Електронний ресурс]: оф. сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0690-08>.

5. Правила забезпечення захисту інформації в інформаційних, телекомунікаційних та інформаційно-телекомунікаційних системах. // Постанова КМ України від 29.03.2006 № 373.

6. Інструкція про порядок обліку, зберігання і використання документів, справ, видань та інших матеріальних носіїв інформації, які містять конфіденційну інформацію, що є власністю держави // Затверджено постановою КМУ від 27 листопада 1998 р. N 1893. – Офіційний вісник України, 1998. – № 48. – с. 31.

7. Положення про порядок здійснення криптографічного захисту інформації в Україні. // Затверджено Указом Президента України від 22 травня 1998 року N 505/98. – Офіційний вісник України, 1998. – № 21. – с. 4.

8. Положення про порядок розроблення, виробництва та експлуатації засобів криптографічного захисту інформації. // Затверджено наказом

Адміністрації Держспецзв'язку від 20.07.2007 № 141 – Офіційний вісник України, 2007. – № 56. – с. 44.

9. Хропанюк В.Н. Теория государства и права. Учебник для высших учебных заведений / Под ред. профессора В.Г. Стрекозова – М.: Издательство «Интерстиль» «Омега-Л». 2008. – 384 с.

10. Зайчук О.В., Оніщенко Н.М. Теорія держави і права. Академічний курс: Підручник / За ред. О.В. Зайчука, Н.М. Оніщенко. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – 688 с.

" ТЕХНОЛОГІЇ МЕНЕДЖМЕНТУ ЗНАНЬ "

1. Поняття баз даних та знань.
2. Об'єктно-орієнтоване програмування. Принципи.
3. Класи і об'єкти. Ієрархія класів. Взаємозв'язок похідних класів.
4. Проектування структури баз даних. Мінімізація.
5. Технології відлагодження ПЗ.
6. Сервери баз даних.
7. Структурне і WEB програмування.
8. Принципи створення довідкових підсистем.
9. Мова маніпулювання даними SQL.
10. Створення і робота з об'єктами класів.
11. Створення багатовіконних додатків.
12. Взаємозв'язок додатків з серверними базами даних.
13. Організація фільтрації даних у додатку.
14. Організація сортування даних у додатку.
15. Компоненти відображення даних у додатку.
16. Взаємозв'язок MS Office з додатком.
17. ActiveX додаток.
18. Виклик API-функцій в додатку.
19. Методи збереження ключової інформації.
20. Захист додатків від несанкціонованого копіювання.

Основні рекомендовані джерела:

1. Архангельский А.Я. Программирование в С++ Builder (7-е издание). – М.: "Бином", 2010. – 1298 с.

2. Архангельский А.Я. С++ Builder работа с документами Excel.– М.: "Бином", 2009. – 476 с.

3. Макс Шлее. Qt4.5. Профессиональное программирование на С++. – Санкт-Петербург: "БХВ-Петербург", 2010. – 884 с.

4. Рудаков А.В. Технология разработки программных продуктов (3-е издание). - М.: "Академия", 2007. – 208 с.

5. Острейковский В., Типикин Н.Г., Крылов Е.В. Техника разработки программ (В 2 книгах). Книга 1. Программирование на языке высокого уровня. Учебник. - М.: "Высшая школа", 2007. - 375 с.

6. Терехов А. Технология программирования (2-е издание). - М.: "Интуит", 2007. - 148 с.

Додаткові рекомендовані джерела:

7. Острейковский В., Типикин Н.Г., Крылов Е.В. Техника разработки программ (В 2 книгах). Книга 1. Программирование на языке высокого уровня. Учебник. - М.: "Высшая школа", 2007. - 375 с.

8. Камаев В., Костерин В. Технологии программирования (2-е издание). – М.: "Высшая школа", 2006. - 454 с.

9. Терехов А. Технология программирования (2-е издание). - М.: "Интуит", 2007. - 148 с.

10. ГОСТ 19.701-90. Схемы алгоритмов, программ, данных и систем. Введ.

" ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ОРГАНІЗАЦІЇ БІЗНЕСУ "

1. Які існують основні критерії бізнесу?
2. Дайте визначення, що таке «інформаційні технології»?
3. Які властивості характеризують якість інформації? (перерахуйте їх).
4. Що розуміють під «системою ІТ»?
5. Зазначте переваги застосування комп'ютерних технологій.
6. Як і чим визначається поняття внутрішньої інформації?
7. Які існують приклади систем ІТ і складові їх елементи?
8. Назвіть чотири основні різновиди інформаційної культури.
9. Що включає в себе класичний процес прийняття рішень?
10. Що таке «інформаційна культура»? (для чого вона потрібна)
11. Які існують три головні джерела інформації для управлінських рішень?
12. Які відомі рівні управління?
13. Що таке «формалізована інформація»?
14. Які джерела формування інформаційних ресурсів підприємства?
15. Виконання яких умов необхідно при створенні та використанні ІС для будь-якої організації?
16. Які існують головні передумови розвитку ІТ, засновані на комп'ютерних і телекомунікаційних технологіях (перерахувати деякі з них)?
17. Які існують обставини, в силу яких менеджер повинен дбати про інформаційну культуру своєї компанії?
18. Яка роль автоматизованої системи управління підприємством?
19. Виконання яких умов необхідно при створенні та використанні ІС для будь-якої організації?
20. За яких обставин необхідно наявність експертної системи?

Основні рекомендовані джерела:

1. Курнос Ю.В. Аналитика: методология, технология и организация информационно-аналитической работы/ Ю.В. Курнос, П.Ю. Конотопов. - М.: РУСАКИ, 2004. - 512 с.
2. Лодон Дж. Управление информационными системами: Учебник/ Дж. Лодон, К. Лодон. - 7-е изд.. - СПб.: Питер, 2005. - 912 с.
3. Мельник Л.Г. Экономика информации и информационные системы предприятия: Учебное пособие/ Л.Г. Мельник, С.Н. Ильяшенко, В.А. Касьяненко. - Суми: Университетская книга, 2004. - 400 с.
4. Меняев М.Ф. Информационные технологии управления: Учебное пособие. - М.: Омега-Л, 2003. - 464 с.
5. Минкина В.А. От информационного обеспечения к информационному управлению//НТИ.Сер.1.-2002.-№4.-С.19-23.
6. Михайлов А.И., Черный А.И., Гиляревский Р.С. Научные коммуникации и информатика.-М.:Наука, 1976.-436 с.
7. Разроев Э. Инфокоммуникационный бизнес: управление, технологии, маркетинг/ Э. Разроев. - СПб.: Профессия, 2003. - 352 с.
8. Данилин А., Слюсаренко А.Архитектура и стратегия. "Инь" и "янь" информационных технологий Интернет-университет информационных технологий - ИНТУИТ.ру, 2005
9. Черкашин П. Стратегия управления взаимоотношениями с клиентами (CRM) БИНОМ. Лаборатория знаний, Интернет-университет информационных технологий - ИНТУИТ.ру, 2007

Додаткові рекомендовані джерела:

10. Готт В.С., Урсул А.Д. Определенность и неопределенность как категории научного познания. М.: Знание, 1971, с. 56.
11. Шеннон К., Уивер Л. Математическая теория связи. М: Физматгиз, 1956, с. 46.
12. Урсул А.Д. Природа информации. М.: Политиздат, 1968, с. 26.
13. Канке В. Человек в информационном обществе // В сб. "Философия". М., 1996. с. 291-295
14. Маршанд Доналд А. Менеджмент. М: Олимп-Бизнес, 1999, 704 с.
15. Граничин О.Н., Молодцов С.Л. Создание гибридных сверхбыстрых компьютеров и системное программирование. СПб., 2006
16. Мюллер-Штевенс Г., Ашванден С. Проблемы теории и практики управления, № 1, 1998
17. Грачев Н.Н. Информационные технологии для госслужащих. □ URL:http://grachev.distudy.ru/Uch_kurs/Gosslugba/Info/List.htm
18. Гаврилова Т. А., Хорошевский В. Ф. Базы знаний интеллектуальных систем. Учебник. □ СПб.: Питер, 2000.
19. А.М. Вендров CASE-технологии. Современные методы и средства проектирования информационных систем.
URL: <http://www.citforum.ru/database/case/index.shtml>

20. Г.Верников. Стандарт
MRPII [URL:http://vernikov.ru/management/upravlenie-proizvodstvom/item/20--mrpii-mrpii-.html](http://vernikov.ru/management/upravlenie-proizvodstvom/item/20--mrpii-mrpii-.html)
21. Роза К. Де. Планирование ресурсов, синхронизированное с покупателем (CSRP): новый промышленный стандарт
[URL:http://consulting.ru/econs_wp_2854](http://consulting.ru/econs_wp_2854)
22. Аналітика, експертиза, прогнозування: Антологія/ Є.А. Макаренко, М.М. Рижков, М.А. Ожеван. - К.: Наша культура і наука, 2003.
23. Аугустинайтис А., Абарюс П. Информационный менеджмент: наука и преподавание [Электрон.ресурс].-Спосіб доступу:URL:
<http://www.nbuv.gov.ua/>.-Загол. з екрану.
24. Вереvченко А.П. Информационные ресурсы для принятия решений: Учебное пособие/ А.П. Вереvченко; А.П. Вереvченко, В.В. Горчаков, И.В. Иванов, О.В. Голодова. - Екатеринбург: Деловая книга, 2002. - 560 с.
25. Информация: поиск, анализ, защита/ Авт.-сост. И.Н. Кузнецов. - Мн.: Амалфея, 2004. - 314 с.

"ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА ДЕРЖАВИ"

1. Поняття інформаційної безпеки (ІБ) держави та інформаційного середовища. Основні складові та задачі ІБ.
2. Базові характеристики захищеності державних інформаційних ресурсів (ДІР).
3. Поняття державної таємниці, державний експерт з питань таємниць. Комерційна таємниця та її правовий захист в Україні.
4. Дестабілізуючі чинники ІБ. Поняття та види каналів витоку інформації.
5. Розробка моделі потенційного порушника ІБ. Базові ознаки класифікації порушників ІБ.
6. Поняття, напрями і способи реалізації державної інформаційної політики.
7. Вітчизняне нормативно-правове забезпечення ІБ.
8. Стандарти у галузі ІБ та відповідальність в інформаційній сфері.
9. Основи управління інцидентами ІБ.
10. Основи планування безперервності роботи інформаційних систем. Принципи розробки плану безперервності бізнесу.
11. Визначення, предмет та принципи політики ІБ.
12. Методи оцінки та управління ризиками ІБ. Сучасні засоби оцінки інформаційних ризиків.
13. Державна політика у галузі технічного захисту інформації.
14. Захист ДІР в інформаційно-телекомунікаційних системах. Безпека VPN та бездротових систем.

15. Вітчизняне законодавство з питань захисту персональних даних. Державна служба з питань захисту персональних даних. Міжнародне законодавство у даній сфері.

16. Криптографічні засоби захисту інформації. Основні принципи та протоколи. Вимоги до сучасних криптосистем.

17. Стандарти у галузі криптографічного захисту ДІР.

18. Використання теорії складності в криптографії. Електронний цифровий підпис.

19. Стеганографічні засоби захисту інформації. Основні принципи та методи.

20. Використання міжмережевих екранів для захисту ДІР.

Основні рекомендовані джерела:

1. Юдін О.К. Захист інформації в мережах передачі даних / О.К. Юдін, О.Г. Корченко, Г.Ф. Конахович // Підручник — К. : Вид-во DIRECTLINE, 2009. — 714 с.
2. Юдін О.К. Інформаційна безпека. Нормативно-правове забезпечення / О.К. Юдін // Підручник. — К. : НАУ, 2011. — 620 с.
3. Нормативно-правове забезпечення інформаційної безпеки: Збірник нормативно-правових документів / Уклад. О.Г. Корченко, Ю.О. Дрейс. — Житомир : ЖВІ НАУ, 2010. — 280 с.
4. Богуш В.М. Інформаційна безпека держави / В.М. Богуш, О.К. Юдін. — К. : «МК-Пресс», 2005. — 432 с.
5. Ліпкан В.А. Національна безпека України / В.А. Ліпкан // Навчальний посібник. — К. : Кондор, 2008. — 552 с.
6. Математичні основи криптографії: навчальний посібник / Г.В. Кузнецов, В.В. Фомичов, С.О. Сушко, Л.Я. Фомичова. — Д.: Національний гірничий університет, 2004. — 391 с.
7. Математичні основи криптоаналізу: навчальний посібник / С.О. Сушко, Г.В. Кузнецов, Л.Я. Фомичова, А.В. Корабльов. — Д.: Національний гірничий університет, 2010. — 465 с.
8. Конахович Г.Ф., Климчук В.П., Паук С.М., Потапов В.Г. Защита информации в телекоммуникационных системах. — К. : «МК-Пресс», 2005. — 288 с.
9. Новиков О.М. Безпека інформаційно-комунікаційних систем / О.М. Новиков, М.В. Грайворонський // Підручник. — К. : Вид-во ВНУ, 2009. — 608 с.
10. Панасенко С.П. Алгоритмы шифрования. Специальный справочник / Панасенко С.П. — СПб. : БХВ-Петербург, 2009 — 576 с.
Горбенко І.Д. Прикладна криптологія. Теорія. Практика. Застосування / І.Д. Горбенко, Ю.І. Горбенко. — Х. : Видавництво «Форт», 2012 — 870 с.
11. Горбенко І.Д. Інфраструктури відкритих ключів. Електронний цифровий підпис. Теорія та практика: Монографія / І.Д. Горбенко, Ю.І. Горбенко. — Х.: Видавництво «Форт», 2010. — 608 с.

Основи інформаційної безпеки / За ред. проф. В.О. Хорошка / В.О. Хорошко, В.С. Чередніченко, М.Є. Шелест. — К. : ДУІКТ, 2008. — 186 с.

Додаткові рекомендовані джерела:

12. Охорона державних секретів незалежної України. / В.П. Ворожко, Й.У. Мастяниця, Л.Є. Шиманський, О.В. Олійник — К. : Інститут законодавства Верховної Ради України, 2010. — 128 с.
13. Система охорони державної таємниці як складова національної безпеки України [Ворожко В.П., Шлапаченко В.М., Пашков А.С., Макаренко В.В. та ін.]. — К. : НА СБУ, 2008. — 364 с.
14. Смірнов О.А. Основи захисту інформації: навчальний посібник / О.А. Смірнов, Л.Г. Віхрова, С.І. Осадчій, Є.В. Мелешко, В.Ю. Ковтун. — Кіровоград : РВЛ КНТУ, 2011. — 322 с.
15. Корченко А.Г. Построение систем защиты информации на нечетких множествах. Теория и практические решения / Корченко А.Г. — К. : НАУ, 2005. — 336 с.
16. Конахович Г.Ф. Компьютерная стеганография. Теория и практика / Конахович Г.Ф., Пузыренко А.Ю. — К. : «МК-Пресс», 2006. — 288 с.
17. Кононович В.Г. Технічна експлуатація систем захисту інформації телекомунікаційних мереж загального користування. Ч. 4. Інформаційна безпека комунікаційних мереж та послуг. Реагування на атаки. Навчальний посібник / В.Г. Кононович, С.В. Гладиш. — Одеса : ОНАЗ ім. О.С. Попова, 2009. — 208 с.
18. Методы и средства защиты информации. В 2-х томах / Ленков С.В., Перегудов Д.А., Хорошко В.А., под ред. В.А. Хорошко. — К. : Арий, 2008. — Том 1. Несанкционированное получение информации. — 464 с.
19. Методы и средства защиты информации. В 2-х томах / Ленков С.В., Перегудов Д.А., Хорошко В.А., под ред. В.А. Хорошко. — К. : Арий, 2008. — Том 2. Информационная безопасность. — 344 с.